

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr.77-78 (6236-6237)

03.09.1991.

Cena:30 kap. (abonentiem 22 kap.)

Galēnu kopsaimniecībā līnu novākšanā nodarbinātas četras apkalpes: pirmajā iecirknī - Franča Puduļa un Valentīna Skudras, otrajā - Vasīlija Bodanova un Valērija Leimaņa. Līnu pirmapstrādē uz lauka čakli palīgi bija Preiļu līnu fabrikas strādnieki, palīdzēja arī viesstrādnieki no Ukrainas. Attēlā: līnu kombainieris S.Mališevs, kombainu apkalpju vadītāji V.Leimanis un V.Bogdanovs.

Jāņa Silicka foto

Pirmie drosmīgie

Iespējams, ka šodien, avīzes iznākšanas dienā, stāvoklis jau būs mainījies, un viens otrs pagasts leposies ar kuplu zemessargu pulciņu. Bet lai nešķiet vecas arī šīs ziņas, kas vāktas pagājušo trešdien, jo tās parāda pirmos drosmīgos vīrus. Man gan jāatzīstas, ka, sēstoties pie telefona, apbrūņojos ar lielu papīra lapu, lai pietiktu daudzajiem uzvārdiem, taču izrādās, ka tās nevajadzēja.

Rožkalnu pagasts. Valdes priekšsēdētāja Astrīda Spuriņa pastāsta, ka par zemessargiem pieteikušies jaun-saimnieki Pēteris Grauziņš un Donāts Īvulis.

Rušonas pagasts. Pirmais un vienīgais zemessargs - Ainārs Ozols.

Jersikas pagasts. Sekretāre Ināra Dimante informē,

ka iesniegumu ar lūgumu uzņemt zemessargos uzrakstījis Gunārs Čeveris, kas savā laikā te kļuva arī par pirmo jaunsaimnieku.

Upmalas, Sīļukalna pagasti. Gribētāji pagaidām nav atradušies. Kad tādu pašu atbildi saņemam arī no Turku pagasta, zvanišanu nolemju neturpināt. Bet kā gribas ticēt, ka šodien pagastos ir jau pavisam cita aina un mūsu zeme, mūsu ļaudis beidzot var sākt cerēt kādreiz justies aizsargāti gan pret, pieļauju varbūtību, bruņotām „sarkanajām bandām”, gan pret ierindas zagļiem, laupītājiem un slepkavām.

L.Sila

Pēc rajona iedzīvotāju vēlēšanās informējiet, lūdzu, kā notiek šī lēmuma izpilde mūsu rajonā, - šādu jautājumu uzdevu rajona prokuroram A.Pauras kungam.

- Kā jau presē ziņots, partijas mājā ieradāmies 23.augustā pulksten 15.00, dažas stundas pēc lēmuma pieņemšanas Augstākajā Padomē, trīs stundas pēc LKP CK ēkas pārņemšanas. Jāsaka atklāti, radio, kas translēja Augstākās Padomes sesijas norisi, partijniekiem deva rokās lielu trumpi, viņi saprata, kas sekos. Tāpēc pieļauju varbūtību, ka daudzi svarīgi dokumenti, kas attiecas uz militārā apvērsuma organizēšanu un atbalstīšanu, kā arī uz janvāra notikumiem Rīgā, paspēti iznīcināt. Tūdaļ izdarītajā partijas komitejas kratīšanā atradām dažus jau saplēstus un papīrgrozā izmestus papirus, kas tomēr juristiem var palīdzēt apjaust pēdējo dienu rajona komitejas vadības darbošanos. Kas attiecas uz citiem dokumentiem, tie palika partijas komitejā nodošanai republikas arhīvam.

24.augusta vakarā tika aizzīmogotas arī Valsts drošības komitejas vietējās nodaļas durvis. 26.augustā durvis tika atvērtas, lai pārņemtu īpašumu un ieročus. Kratīšana izdarīta

netika līdz turpmākai rīcības saskaņošanai ar PSRS VDK pārstāvjiem, kas republikā ieradušies no Maskavas, bet, kā bija nojaušams, arī te - „tīri papīri”. 28.augustā aizzīmogotas kara komisariāta telpas, kuras tiek apsargātas.

tējiem komunistiem. Šinī sakarībā noprotināti Vartmīnskis, Gertmanis un citi partijas komitejas darbinieki. Jāpiebilst, ka izsaukums uz prokuratūru un noprotināšana pati par sevi neliecina par cilvēka vainu un no tās nav ko baidīties, jo neviens netiks

nekaurejās izteikt: „Mūsu laiks vēl nāks”. Mums ir jāpazīna šādi pilsoņi, jāzina, no kuras puses varētu nākt trieciens. Taču! Pārliecība nav par pamatu vajāšanai vai sodīšanai.

Nekurināsim atreibības sātus, kuros sadegs veselais saprāts un iespējas ar vienādām tiesībām Latvijā dzīvot visu tautību pārstāvjiem. Arī tas, ka cilvēks ir bijis komunist, vai klusībā pat pašlaik tāds jūtas, pat tas, ja viņš ir strādājis partijas vadošajos amatos, vai, piemēram, bijis par tehnisko darbinieku partijas komitejā, nevar un nedrīkst būt par iemeslu pilsoņa terorizēšanai. Un mūsu līdzdzīvotāji, jūtot, ka pret viņiem netiek piemērotas represijas, varbūt mēģinās daudz ko pārdomāt un pārvērtēt.

Taču atreibību nejauksim ar taisnīgu sodu noziedzniekiem. Iespējams, mūsu vidū ir ļaudis, kam ir sakars ar janvāra asiņainajiem notikumiem Rīgā un Viļņā, ka ir tādi, kas ar savu rīcību atbalstīja valsts apvērsumu. Par šiem cilvēkiem ziņas gaida rajona prokuratūra, kas atrodas Preiļos, Talsu ielā 2, ceturtajā stāvā. Taču atgādinu: ziņu iesniedzējs nevar palikt anonīms, viņam ir jānorāda savs vārds, adrese, darba vieta. Sniegtās ziņas tiks pārbaudītas, liecinieki noprotināti. Te, lūk, piemērs. No Līvānu māju būves kombināta saņemti četri

iesniegumi. Visos tajos sniegts šāds fakts: 21.augustā kombinātā noticis mītiņš, kura dalībnieki nolēmuši savu pretestību militārajam apvērsumam izrādīt streikojot. Kombinātā bija ieradies partijas rajona komitejas pirmais sekretārs P.Vartmīnskis. Uzstāties viņam nav ticis ļauts, bet pēc mītiņa viņš aicinājis tos, kuri vēlas viņu uzklaut, un devis padomu - nestreikot. Izmeklēšana šajā lietā turpinās.

- Paldies par stāstījumu. Jūsu vārdā atļaušos solīt rajona iedzīvotājiem, ka par izmeklēšanas gaitu un rezultātiem vēl stāstīsim, kā arī aicināt katru, kam svarīga informācija sakarā ar nesēnajām pārdzīvotajām briesmu dienām, griezties pie izmeklētājiem un prokurora.

- Jā. Un pie visa vēl piebūdišu: LR rajona prokuratūra pārņemusi visu LPSR Preiļu rajona prokuratūras lietvedību, tajā skaitā arī pilsoņu iesniegumus. Visas sūdzības, uz kurām atbildi nav devis LPSR Preiļu rajona prokurors I.Kirilovs, tiks pieņemtas izskatīšanai mūsu prokuratūrā, pārbaudītas un pilsoņiem tiks sniegtas rakstiskas atbildes.

L.Sila

Pagrīdei nebūt!

„15.00. Rajona komiteja slēgta. Aizejam pagrīdē”. Šāds ieraksts tūdaļ galdā kalendāra lapā vienā no kabinetiem sagaidīja prokuratūras darbiniekus, kad viņi ieradās LKP Preiļu rajona komitejas ēkā, lai izdarītu kratīšanu atbilstoši Latvijas Republikas Augstākās Padomes 23.augusta lēmumam par Latvijas Komunistiskās partijas antikonstitucionālo darbību Latvijas Republikā.

Kratīšana veikta arī LKP rajona līdera P.Vartmīnska dzīvoklī, izņemti piezīmju bločiņi, kas varētu sniegt kādu informāciju.

Latvijas Republikas prokuratūrā ir ierosināta krimināllietā PSRS apvērsuma organizēšanas izmeklēšanai. Katra rajona prokuratūra veic izmeklēšanu sava rajona robežās.

Apvērsums pārliecināja, ka Latvijas Republikas un demokrātijas visbīstamākais pretinieks ir Latvijas Komunistiskā partija. Līdz ar to rajona prokuratūras uzdevums ir noskaidrot, kāda nozīme un loma apvērsuma organizēšanā un atbalstīšanā bija vie-

saukts pie kriminālatbildības, ja nebūs izdarīts noziegums, kas paredzēts kriminālkodeksā.

- Esam nonākuši pie otrā, mūsu lasītājus interesējoša, jautājuma: kādā veidā tiks atklāti un sodīti puča atbalstītāji?

- Nevajag uzskatīt, ka vieni ir uzvarētāji, otri - zaudētāji, atcerēsimies, ka uzvarētāji esam visi, esam nodibinājuši demokrātisku sabiedrību. Man un, es domāju, ikvienam no lasītājiem nav noslēpums, ka zināma sabiedrības daļa dzīvo ar domu, bet citi arī naidā sakostiem zobiem to

